

వాణిజ్యం ★ అరాచకం ★ విరుగుడు

గ రి మె శ్చ స త్య నా రాయణ

మనకు స్వాతంత్ర్యం కచ్చి సంవత్సరము గడచినది. కాని కరువు కాటకాలేమీ తగ్గలేదు. తస్తువుల ధరలు దినదిన ప్రవరమానమగుచున్నవి. ఏ కృతిలోనైనా నిలకడగా యెంత సంపాదించుకున్నా నిముషములో హరించిపోవుచున్నది. ఏదో వ రకం చేసుకొని దొంగలాభాలు కొట్టుకొనే వారికి తప్ప యెవరికీ యేమీ మిగులకున్నది. ఏవో బూటకపుమాటలు చెప్పి ఇతరులవద్ద గల ధనమును హరించేవారికి తప్ప నిజముగా కష్టపడేవారికి కడుపు గడియకున్నది.

అందరూ అందలము వేక్కేశారే అయితే మోసేవాళ్ళవారు? అందరూ వ రకులైతే కొనుక్కునే వారెవరు? అందరికీ వ రకము పొగించే ఆవకాశములు, టప్పులు కొట్టి ధనము తీయగల ఉపాయములు లభించునా? అట్లు లభించే ఆవకాశములు పూర్వము నూటికి పదిమందికి కలిగితే ఇప్పుడు మహా అయితే నూటికి ఇరువదిమందికి లభించుచున్నవనుకొనవచ్చును. తక్కిన యెన్నభేమంది పొట్టలను ఈ యిరవైమంది కొట్టి బాగుపడుచున్నారు.

ఈ యిరవైమందిలో నలుగురు మండీవ రకులు లేక హోలునేలు వ రకులు - వారికి లక్షలకొలది లాభములు వస్తే తక్కినవారికి వందలకొలది లాభములు వచ్చుచున్నవి. ఎవరి కెట్టి లాభములు వచ్చినా వినియోజకుల నె త్తికొట్టి తీసుకున్న బాపతులే కాని సవ్యమైనవి కాకనటు నిక్కము.

ఈ కాటకమున కంతటికిని కారణమేమిటి? తస్తువులు తక్కువైనందువల్ల ఖరీదులు ఎచ్చుచున్నవా? ఖరీదులు పెచ్చుకొరకు తస్తువులు బయలుపడేటందుటయూ, చివుటటుంబుకుటయూ తటస్థించి, తప్పనిసరి యొనర్చుడు మాత్రమే సరుకు బయలుపడుచున్నదా?

బజారులో యే దుకాణములను చూచిన మున పటి బియ్యపురానులకు, బట్టలమోపులకు, కూరల

పోగులకు, దినుసుల తిప్పలకు తక్కువగా శేవు- గ్రామాలలోని సంతలను మంచివా యీ విధముగానే ఉన్నవని అనుకోవచ్చును.

మునుపటికంటే సరు కే మాత్రమును తగ్గలేదు. ఆ మాత్ర మీ మాత్రము తగ్గినా విదేశములనుంచి లెప్పించి భ ర్తి చేయుచున్నారు. అన్నీ వుండి బిదవతనము లేదన్నట్లు ఇంత సరుకూ వుండి యీ కాటక మెందుకు కలగాలి?

ఇది సరుకు లేనందువల్ల కలిగిన కాటకము కాదు-వ రకులు పేరాస మరగి, పెద్దఖరీదు లిచ్చిన వారికి తప్ప సరుకును అమ్మకపోవుచున్నందువల్ల కలుగుచున్న ముప్పు. అంత పెద్దఖరీదు లిచ్చి జనులు కొనుక్కోజాలకున్నారు.

పూర్వము చిన్నఖరీదు లున్న కోణులలో సరు కంతా విక్రయము కాకపోతే వ రకులకు నష్టము కచ్చేది. అట్టి నష్టమును భరింపజాలక స్వల్పలాభ ములతో తృ ప్తిపడేవారు, సరుకును చౌకగా అమ్మి విడుదలచేసుకొనేవారు. 'ఆ వచ్చిన డబ్బు ఏ తిరిగి సరుకు కొని అమ్ముచుండుటవల్ల సరుకు విరివిగా చేతులు మారుతూ అందరికీ తృ ప్తిని గూర్చేది.

కాని ఇప్పుడలాగ గాదు. సరుకు ఎంత విస్తారముగా ఉన్నా పెద్దఖరీదు లీయగలవారికి తృ ప్తి గా యెక్కిదొక్కి గొరకడం, ఇవ్వలేనివారికి కడుపుమాడడం తటస్థించుచున్నది. వ రకుల లాభము మాటా, వారు కొరిన పెద్దఖరీదు లీయగల వారు ఏ వందమంది ఉన్నా వారిచేయి తదలిన సామ్మ్య రావడమేకాక, పెద్దలాభముమాతా వస్తున్నది. తక్కిన సరుకు విడుదలకోసం ఆ సమయ మునకాత ఖరీదులు తగ్గిస్తే, మొదటిఖరీదులు చెల్లించేవారివల కలిగేలాభాలు వారికి కున్నచుటును. వారు కొరిన పెద్దలాభాలు వారికి వచ్చిన తరువాత, తక్కినసరుకు చెలకపోయినా వారికి నష్టము లేకపోయిన తరువాత, జనులు ఆకలి అత సరములు తీరుటకొరకు వారేల ఖరీదులు తగ్గిస్తారు?

ఇంతకూ తక్కిన ఖరీదు మాత్రము బోధాగా చెల్లకపోవడ ముండదు. కడుపు మాడుతున్నవారు ఇల్లువాకిళ్లు వెళ్లించి లిలను అమ్మకొనియేనా ఆ వెదఖరీదు నిచ్చి కొనుక్కొని తీరుతాడ కాని చోమాకూ చావనోలరు. చేతిలో పుస్తకల ముగా దబ్బున్నవారు ముందుగానే కొనుక్కొంటారు కనుక వారికి మంచిదినును లభించుతుంది. టెక్నికాళ్లు వెళ్ళు యిడుపోతూ పడి దబ్బు బాగ్ర త వెట్టుకొవలసి ఒక్కడపాను కొనుక్కొలేక ఉండి ఉండి కొనుక్కొవలసి వస్తుంది కనుక అనే వెదఖరీదుకు ఆ ప్రస్పీసరుకు వారికి లభించి వారి సనారోగ్యంపాలు ఆరాయుము సాణ చేయును. మరెవరుకూ కొనుక్కొలేని సరుకును తూము కాలువలలో పోసినా వారికి కలిగే నుండక మేమీలేదు.

కాణిజ్యవిధానములో ఇంతకంటే ఆరాచకము లేదు. ఈ ఆరాచకమువలనే వ రకులు బాగు పడుతూ, ప్రభుత్వానికి వెదపన్నులు చెల్లించి, అది ఖర్చులు భరించి సాగుటకు సాయపడుతున్నార కనుక, ప్రభుత్వములు రహస్యముగా వారినే బలపరచుచున్నవి. ఇట్లు వ రకులును ప్రభుత్వము లును కలిసి ప్రజల ప్రాణమానములు హరించు చున్నాయి. ప్రభుత్వములు వ రకులు చేతున్న ఈ ఆరాచకము నింత సహనూకూడా, ప్రజలించుకు విరోధముగా విమాత్ర మాందోళనము చేసినను చెవిని వెట్టుకుండుటయే కాక, వారినే ఆరాచకు లుగా భావించి కేసులు పెట్టి జైలులుకక్షలు విధించు చున్నారు.

ఇదంతా ప్రభుత్వముల లోపముకాని వేరు కాదనుట స్పష్టము. ప్రజలలో ఆరాచకమును కొనేదానిని అణచుటకు ఇన్ని ఆరిసెన్నులు ప్యాను చేస్తున్న ప్రభుత్వములు వ రకులు చేస్తున్న ఈ ఆరాచకము సణచడానికి ఒక్క ఆరిసెన్ను ప్యాను చేయకాలరా కి ఆ ఆరాచక చరణితే ఈ ఆరాచకము సమ్మెలు మొదలైనవేనీ కలికానికై నా కాస్తరాకుండా హరించేవే!

రేవనింగు కంట్రోలు ఉన్న రోజులలోనే కాస్త సయముగా వుండేది. చాలీచాలని తిండి బట్టయినను అందరికీ అండేది. గాంధీమహాత్ముని ఆందోళనవలన కంట్రోళ్లు తీసివేయబడినంది ఖరీ

దులు నాణాణ్యములు వంగినవి. వ రకులు కా నీతి ఉన్నదనీ, దానినిబట్టి ప్రజాశ్రేయస్కురమై తమ కనుకూలమగు లాభములు కలిగిటులు వ రకులు అప్పుగడంగుదురనియు గాంధీజీ భయపడి నాడు. ఆ భ్రమ విచ్చిన్నంకాకముందే ఆయన మరణించాడు.

తిరిగి కంట్రోళ్లు వెట్టడమా మానడమా అనే సమస్యలో ప్రభుత్వములు పడినవి కంట్రోళ్లు రేసునులు వెట్టినా వెట్టకపోయినాకూడా ప్రజలకు నష్టమే. రేవనుంటే దొంగబజారులో కొనుక్కొని దొరికి జైలుకేపాలు కావాలి. లేకుంటే బహిరంగబజారు ఖరీదులు చెల్లించలేక కడుపు మాడవాలి.

ఇందుకై ప్రభుత్వములు వ రకులపై కఠినచర్యలు వ్రాసుకోవాలి. ప్రాతకారి కెరికి లె సెన్ను లివ్వడం మానేసి ఋజువ రస గల కొత్తవారికే లె సెన్నులియ్యవాలి, అట్టివా రెవరూ దొరకక పోతే, ప్రభుత్వచర్యలు మానుకొని ప్రజలతరపు వ రకం తామే సాగించాలి.

అయితే ప్రభుత్వాలే వ రకానికి పూనుకుంటే, వ రకులను కఠిన పామే వారినికూడా కరుణుం దేమో! వ రకులమీద చర్య తీసికొనుటకై నా (తీసుకున్నా తీసుకోకపోయినా) ప్రభుత్వమంటూ వేరే యేదో ఉన్నదన్న భరోసాయైనా ఉంటుంది. ప్రభుత్వమే ఇటువంటి వ రకానికి దిగితే ఆ కాస్త భరోసాకూడా పోతుంది.

మహా నిస్వార్థియకు త్యాగపు కవుడు, రాజ కీయపరిజ్ఞానవేత్త, కఠినచర్యాసమర్థుడగు నియంత యొక డుద్భవించి కార్యక్రమమునకు పూనుకో తుంటే ఈ ఆరాచక మణగదు. అతడే ప్రజల పాలిటి కల్పకమై రక్షకుడై ఆలరారుతాడు. ప్రస్తు తం నడుస్తున్న ప్రజాపరిపాలనావిధానంతో ఈ రీతిగా బూటకమెయున్నది కనుక, అటువంటి అవతారమూరి ఆగమ్యమునకే భాగతజేశము నిరీ క్షించుచున్నదా అనపించుచున్నది. అటువంటి అవతారమూరి ఇప్పుడు కనిపించకుండుటయే ఆశ్చర్యముకాని, అవతరించి ఈ కుచ్చవిధానము నంటిని కుత్తునియులు చేసినపో ఆశ్చర్యమేమియు లేదు. ఈ అజ్ఞానరంగమున అది యొక్కటియే జ్ఞాన భిక్షాదానవిధానము.